

Nézzetek Jézusra

Lekció: Zsolt. 121
Textus: Zsid. 11.1-12.3

2012. dec. 2.
Gazdagrét

Nézzünk fel Jézusra!

Mi a hit? Attól függ, hogy mi a helyzet, amiben vagyunk. Van, amikor az a hit, hogy nem teszünk semmit. Elengedünk, várunk, nyugton vagyunk. Van, amikor az a hit, hogy belevágunk, küzdünk, harcolunk. Honnan tudjuk, hogy mi a hit? Van, aki számára a hit konzervatív múltba tekintés, elavult, bár még itt maradt csökevény. Van, aki szerint nem más, mint értelmetlen köldöknézés. „A hitből nem lehet megélni.” Mi a hit? Van, akinek vallásos fogalom. Van, aki szerint semmi köze egy valláshoz. Mi a hit?

A Zsidó levél 11. fejezete, még ha egy definícióval is kezdődik, nem azért került leírásra, hogy elmondja nekünk, mi a hit. Nem mond el mindent a hitről, nem elemzi, nem magyarázza, sokkal inkább illusztrálja. Szerzőnk célja, hogy egy konkrét helyzetben lévő közösséget erősítsen, biztasson és bátorítson szavaival. Továbbra is a római zsidókeresztények vannak előtte, akiket üldöznek hitükért. Továbbra is az a kérdés, hogy vajon megtagadják-e Jézust, visszatérnek-e atyáik vallásához, ami helyzetük azonnali megoldását is hozhatná a korabeli társadalomban. Mi a hit az ő helyzetükben? Ezt járjuk ma körbe a következők alapján: 1. Mi az a definíció, amit szerzőnk ebben a helyzetben ad? 2. Hogyan jelenik meg ez a hit, és mi ennek a jelentősége? 3. Mit jelent ez ma számunkra?

I. A hit a valóságra adott válasz

A definíció így szól: „*A hit pedig a remélt dolgok valósága (Károli után), és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.*” A reméltek valósága, a nem láthatókról (érzékszerveinkkel nem foghatókról) meggyőződés. Ezt két módon lehet értelmezni, és fontos, hogy különbséget tegyünk. Az egyik, hogy a hit hozza létre, a hit teremti meg mindazt, amit remélünk, amit nem látunk; a másik, hogy a remélt dolgok és nem látott dolgok tőlünk függetlenül léteznek, és ezeket hit által ismerem el és ölelem magamhoz.

Az első út a ma nagyon népszerű önmegvalósítás útja. Kiben ne visszhangoznának azok a gondolatok, miszerint ha valamit nagyon hiszel, az meglesz. Megjelenik ez ezoterikus köntösben is, amelynek lényegét úgy foglalhatjuk össze, hogy a hited teremti a valóságot. Van, amikor a kimondott szó erejét, máskor a pozitív gondolkodás hatalmát, vagy az imagináció teremtő valóságát hangsúlyozzák. És miközben természetesen lélektanilag igaz, hogy a hit csodákra képes (hiszen minden olyan ember, aki valamit létrehozott, alkotott, hitt abban, hogy ez lehetséges számára, sőt, minden ember hisz valamiben, hiszen különben már fel sem kelne reggel...) – mégis a bibliai értelemben vett hit nem ez. Nem hit a hitben, nem hit az önmagamba vetett hitben, és nem arról való meggyőződés, hogy a hitem hozza létre a remélt vagy láthatatlan (mert nem meglévő) dolgokat. Nem a hit teremtő erejéről beszél a szerző.

A hit tehát nem a mi szubjektív valóságunk kivetítése, hanem az objektív isteni valóság (a remélt és a láthatatlan) megragadása. Azért hit, mert a remélt dolgok és a

láthatatlanok érzékszerveinkkel nem ragadhatók meg. Melyek ezek? Mindaz, amiről a szerző az előző fejezetekben beszélt, amikor arra mutatott, hogy ragaszkodjanak ahhoz a Jézushoz, aki az egyszeri és tökéletes főpap, aki egyszeri és tökéletes áldozatával tökéletessé tette a benne bízókat, akik ezért szabadon járulhatnak Isten színe elé. Figyeljük meg érvelésének paradox voltát! Összehasonlítja az Ószövetségi áldozati rendszert Jézus áldozatával. Elmondta, hogy a főpap, miután magáért is bemutatta az áldozatot, egy évben egyszer jelent meg a szentek szentjében, Isten színe előtt, de Jézus, miután meghalt a kereszten (magát áldozva) egyszer és mindenkorra bement a valódi, azaz a mennyei szentek szentjébe, hogy ott közbenjárjon értünk. A látható ószövetségi kultusz, ami folyamatosan zajlott Jeruzsálemben még a levél írásának az idején is, csak árnyéka volt annak a valóságnak, ami Jézusban teljesedett be. De ez a valóság láthatatlan, hiszen miközben Jézust sokan látták meghalni, majd találkoztak a feltámadottal is, az, hogy megjelent Isten előtt értünk, az, hogy ott közbenjár, az, hogy áldozatával teljesen tisztává mosott és tökéletessé tett lelkiismeretünkben, az, hogy egy nap majd visszajön és uralma nyilvánvalóvá lesz – nos, mindez a remélt dolgok és láthatatlanok körébe tartozik. Mi tehát a paradoxon? Hogy az, ami Jeruzsálemben látható, csak árnyéka és előképe annak az isteni, evangéliumi valóságnak, amit Jézus Krisztus szerzett meg nekik/nekünk.

Mi a hit? Egy tőlünk független szilárd, masszív, robusztus és láthatatlan isteni valóságról való bizonyosság, meggyőződés, és az abból fakadó élet. Annak a komolyan vétele, amit Isten kijelentett, megígért, elvégzett, és ami egyrészt még nem teljesedett be, másrészt most nem látható. Figyeljük meg, hogy a „remélt dolgok valósága” és a „nem látható dolgok létéről való meggyőződés” a hit időbeli és térbeli vonatkozásaira mutatnak. A remélt dolgok nem azok, amelyek vagy lesznek, vagy nem, hanem amelyek biztosan bekövetkeznek – de még nincsenek itt. A hit előretekint. A láthatatlanok azok megragadása az életünket meghatározó legvalóságosabb valóságként, amelyek érzékszerveinkkel nem megragadhatók, és amelyek sem értelmünkkel, sem technikánkkal, sem érzelmeinkkel nem igazolhatók. A hit feltekint. A hit túllát a jelenen, és túllát láthatókon. Nem alkotja tehát, nem hozza létre az isteni valóságot (sőt, az isteni valóság hívja életre az ember hitét). Ugyanakkor ismeri, elismeri, és ezért számol vele, épít rá. Hogyan?

II. A hit példái

Szerzőnk hosszan mutatja be, mit is jelent ez a hit és mi mindent tettek „hit által” mindazok az ószövetségi személyek, akik történetét a hallgatók jól ismerték. Lássuk először, hogyan jelenik meg a hit ezek életében, majd hogy mi a jelentősége, a szerepe e terjedelmes felsorolásnak.

Mi a hit? Hogyan jelenik meg? Múltba merengés, köldöknézés, terméketlen elmélkedés? Nem, mondaná szerzőnk, sőt, sokkal inkább bátor, vagy akár egészen a bolondság határáig elmenő cselekvés és előretekintés. Noé, miután Istentől kijelentést kap, hit által kezd el bárkát építeni – és közben szomszédjai röhögnek rajta. Ábrahám maga mögött hagyja otthonát, rokonságát, a várost, a kultúrát, a biztonságot, a civilizációt... és nomád vándorrá lesz. Miért? Mert hisz annak, aki elhívta erre, és aki azt ígérte neki, hogy nagy néppé teszi (vénségére őt és meddő feleségét), és országot ad utódainak. Idős, halálukra készülő emberekről is hallunk: Izsák, aki hit által megáldja

fiait, József, aki rendelkezik arról, hogy holttestét vigyék majd magukkal Egyiptomból leszármazottai. Miért? Mert hiszik, hogy Isten ígérete, amit Ábrahámnak adott generációkkal előttük él, és egy napon be fog teljesedni – generációkkal utánuk. Ezt közvetíti az áldás, és erre mutat a holttestről való rendelkezés. Korlátoltság vagy irigylésre méltó perspektíva? Hitük, válaszuk Isten valóságára még saját életük emberi korlátain is túlmutat. Hit által kockáztatják életüket a gyermek Mózeset rejtegető szülei... és végtelen a sor. Mi a hit? Bátorság, elszakadás, előretekintés, kockázat, sőt bolondság: annyira komolyan számol Isten valóságával, a remélt és láthatatlan dolgokkal, hogy kívülről nézve érthetetlen.

Mi a hit? - kérdezzük másodszor is. És egy másfajta választ is kapunk, ami szintén lehet lelkesítő: a hit a csodák kapuja, a győzelmek forrása. Mózes és Isten népe *„hit által keltek át a Vörös-tengeren, mint valami szárazföldön...”* Majd: *„Hit által omlottak le Jerikó kőfalai, miután körüljárták azokat hét napon át.”* Nem az emberi hit, „nagyot akarás”, erős koncentráció tette mindezt, hanem Isten. De hit által lettek ennek részesei. És halljuk még a hit csodáinak és győzelmének ünneplését: *„Ezek hit által országokat győztek le, igazságot szolgáltatottak, ígéreteket nyertek el, oroszlánok száját tömték be, tűz erejét oltották ki, kard élétől menekültek meg, betegségből épültek fel, háborúban lettek hőssé, idegenek seregeit futamították meg. Asszonyok feltámadás révén visszakapták halottaikat.”* Mi a hit? Siker, győzelem, csodák? Aki hisz, győz, aki nyomorúságot lát, az nem hisz?

Még mielőtt ezt gondolnánk, folytatja szerzőnk a felsorolást mindazok érdekében, akik Rómában nyomorúság, üldözés, mártíromság küszöbén vannak: *„Másokat viszont megkínóztak, akik nem fogadták el a szabadulást, hogy dicsőségesebb feltámadásban legyen részük. Mások megszégyenítések és megkorbácsolások próbáját állták ki, sőt még bilincseket és börtönt is. Megkövezték, megégették, szétfűrészelték, kardélre hányták őket; juhok és kecskék bőrében bujdostak, nélkülözve, nyomorogva, gyötrődve, sínylődve azok, akikre nem volt méltó a világ; bolyongtak pusztákban és hegyeken, barlangokban és a föld szakadékaiban.”* Mi a hit, ha nem mindig győzelem, csoda és szabadulás? A válasz egyértelmű: kitartás a megpróbáltatásban, megállás, hűség – Isten ígéretei és változhatatlan valósága fényében.

Mi a jelentősége a hit ezen példái felsorolásának? El tudod képzelni, hogy micsoda sodrása lehetett annak, ahogy a római zsidókeresztények mindezt végighallgatták? Amint felelevenedett előttük, hogy mi mindent tettek őseik hit által. Hogyan álltak meg, hogyan cselekedtek hit által bátran, hogyan élték át a csodálatos szabadításokat, hogy szenvedték el a megpróbáltatásokat, az üldözést... Vajon mit gondolnak, amint hallják ezeket? Én sejtem mit; azt, amit a mai hallgatók: na de ez más, ezek különleges emberek, különleges istenkapcsolattal, különleges időkben, ezek különleges hősök, éppen nem olyanok, mint én. Ezek jelentik a hegycsúcsot, mi azonban egészen bizonyosan a völgyben járunk. De szerzőnk nem engedi ezeket a gondolatokat, és azonnal elejüket veszi, amikor így summázza hit hőseiről szóló beszámolóját: *„És mindezekben, noha hit által elnyerték az Írás jó bizonyosságát, nem teljesült be az ígéret, mert Isten számunkra valami különbről gondoskodott, és azt akarta, hogy ők ne nélkülünk jussanak el a teljességre.”* Micsoda? Egy sorba kerülünk velük? Sőt, még mi leszünk a kivételezettek a „valami különbbel, valami többel?” Igen! Figyeljük, hogyan magyarázta ezt a váratlan fordulatot Chrysostomos egyházatyja a negyedik században: *„Értitek, mit jelent, milyen hatalmas dolog az, hogy Ábrahámnak*

ott kell ülnie, Pál apostolnak ott kell várakoznia, amíg ti eljuttok a teljességre ahhoz, hogy végül elnyerhessék a jutalmukat? Mert a Megváltó megmondta nekik korábban, hogy amíg nem leszünk mi is jelen, nem fogja azt átadni nekik. ... Azért, hogy ne legyen előnyük hozzánk képest abban, hogy előbb koronáztatnak meg, Isten egy időpontot jelölt ki mindenki megkoronázására. ... Isten nem ártott nekik, hanem bennünket tisztelt meg.” (In: Whitherington, 324) Mit mondjuk erre? Ha hisszük Isten ígéretét és szavát, csak azt mondhatjuk: Chrysostomos, most már te is ott ülsz a padon, a lelátón (a bizonyosságtevők fellege közt), és te is vársz ránk... És ha hisszük, hogy ez igaz, és megragadjuk hittel, akkor tudjuk, hogy a tét az, hogy vajon egy napon mi is ott fogunk-e ülni velük együtt, várva gyermekeink, unokáink generációinak teljességre jutását...

Mi a hit? – és hogyan születik ez a hit számunkra? Mire hív bennünket mindez? A szerző felhívása a hallgatókhoz: „*nézzünk fel Jézusra!*”

III. Nézzünk fel Jézusra!

Nézzünk fel Jézusra, mert ő a példa. Felnéztetek a hit hőseire egy pillanatra, igen, de a sokkal többre, a különbre kell irányítani a figyelmeteket. Ők a hegycsúcsok, de Jézus, az Isten Fia az, akiben sokkal magasabbra láttok, kétszeresen is. Egyrészt, mert ő a hit igazi példája, a hit szerzője és beteljesítője, az, aki „*az előtte lévő öröm helyett – a gyalázattal nem törődve – vállalta a keresztet, és az Isten trónjának a jobbára ült.*” Ő megfutotta a pályát, megharcolta a harcot, szemeit egyedül Isten ígéretére függesztve beteljesítette a hitet. Ő a teljes, a tökéletes példa, a hit bajnoka: emeljétek szemeiteket őrá. Másrészt azonban, sokkal több, mint példa. Ő nem az a bajnok, aki visszanéz a befutott pályáról, és azt mondja, hogy ezt csináljátok utánam, ha tudjátok. És ha képesek lesztek rá, elég jók lesztek nekem. Nem az a hit, hogy elég erős vagy. Mert amikor Jézusra nézünk, aki vállalta a keresztet és Isten jobbára ült, arra nézünk, aki értünk tette ezt. Amikor Jézusra fixáljuk a tekintetünket, arra nézünk, azzal vagyunk közösségben, azzal telik meg képzeletünk, gondolataink és szívünk, aki halálával és feltámadásával megvásárolta magának, és ezért kezében tartja azokat, akik hisznek benne. Mit jelent ez a gyakorlatban?

Vannak közöttünk, akik távolabbról (és talán egyre közeledve) kémlelik Jézust, a hitet. Mit jelent nekik felnézni Jézusra? Tégy egy próbát! Tégy valamit, kezdj el tenni valamit, ami nem érthető, nem értelmezhető számodra a Jézusban való hit kontextusán kívül. Kezdj el valamit cselekedni hit által, úgy, hogy felnézel Jézusra, azaz azt mondd, hogy ez az, amit nem tennél, de most megpróbálsz. Nem adtad még át neki az életed. Nem vetted még belé feltétlen bizalmad. Nem ragyogott fel még benned Jézus halálának és feltámadásának igaz titka, és nem járta még át szíved a kegyelem csodája. Pedig talán várod már. Várod, hogy történjen valami. Lépj most be a nem láthatók világába azzal, hogy valamit Isten akarata szerint kezdesz el tenni, amiről tudod, hogy eddig nem így tetted. Nem azért, mert így lépésről lépésre „megjavulsz” (erre nincs esély), hanem azért, hogy ezen a ponton kitedd magad annak, hogy Jézus megmutasson neked valamit magáról, rólad. (Pl. kérj bocsánatot vkitől, kezdj el szeretettel viselkedni az ellenségeddel, törödj azzal akivel senki nem törődik, stb...)

A megfáradt keresztényt pedig a következőre hívja a szakasz: „*tegyünk le minden ránk nehezéző terhet, és a bennünket megkörnyékező bűnt...*” Ha meg akarod futni a pályát, ha Jézusra akarsz nézni, akkor le kell számolni azzal, ami akadályoz. A

szerző a futóverseny képét alkalmazza. Hogy akarunk célt érni, amikor téli kabátban, sőt, óriási pakkokkal felszerelve vagyunk a pályán? Ha futni akarsz, le kell tenned ezeket. Valamint a bűnt, ami elvonja a figyelmet. Hogyan akarsz úgy futni, hogy mindig más fele nézel? Hogy minden elvonja a figyelmed, hogy minden bokornál (advent van: kirakatnál) megállsz, és csak abban gyönyörködsz, azután vágyódsz, az számít, amit ott látsz? Hogy akarsz célt érni, ha közben azzal vagy elfoglalva, hogy mi mindent gondolnak rólad mások, hogy mennyivel izgalmasabb dolgokat tehetnél a hit e futása helyett, hogy mennyivel kellemesebb lenne egy kávézóban ücsörögni, mint a versenypályán izzadni? Vagy hogy mennyivel jobb lenne versenyigazgatónak lenni, vagy stadion tulajdonosnak, mint futónak... Fordítsd le a képeket magadnak – kérve Isten Szentlelkének munkáját. Melyek a terhek, amelyeket ma, az úrvacsora alkalmával Jézus elé hozol? Melyek a mindentől elvonó, elszakító bűnök, amellyel a Jézus Krisztussal való közösségbe jössz, hogy megszabadítson és megtisztítson?

A zsoltáros így imádkozott: *„Tekintetem a hegyekre emelem: Honnan jön segítségem? Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta.”* És ezért: nézzünk fel Jézusra! ÁMEN!

Lovas András